

Архивски број: 08-312/10

13-10-2023 година

Постапувајќи по претставката бр. 08-312/1 од 09.05.2023 година, поднесена од Бојан Христовски од Скопје преку адвокат Бојан Лалиќ од Скопје против Министерство за внатрешни работи, за сторена дискриминација врз основ на лично својство и општествен статус во областа на работата и работните односи, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 27 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 258/2020), на 18.09.2023 година го донесе следното

МИСЛЕЊЕ

СЕ УТВРДУВА продолжена директна дискриминација врз основ на лично својство и општествен статус сторена од Министерството за внатрешни работи врз Бојан Христовски.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

До Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (во натамошниот текст: Комисијата) на 11.04.2023 година е доставена претставка бр. 08-312/1 од страна на Бојан Христовски од Скопје преку Адвокат Бојан Лалиќ од Скопје за сторена дискриминација од страна на Министерството за внатрешни работи.

Имено, согласно наводите во претставката, подносителот бил вработен во Министерството за внатрешни работи (МВР). Управа за безбедност и контраразузнавање. По формирањето на Агенцијата за национална безбедност (АНБ), истиот поднел пријава за да биде преземен во Агенцијата, но бил одбиен поради наведен безбедносен ризик. Тој продолжил да биде во работен однос во Министерството за внатрешни работи.

Подносителот со Решение на Градот Скопје број 08-8524/1 од 08.07.2022 година е именуван за Вршител на должност директор на Јавното Претпријатие за градски паркиралишта ГРАДСКИ ПАРКИНГ Скопје. Заради неговиот избор на оваа функција, Министерството за внатрешни работи како негов работодавач на ден 14.07.2022 година донел Решение број 13.3-71998/1 со кое се определило дека работниот однос на подносителот кај работодавачот му мирува за време на траење на горенаведената функција. Воедно, работодавачот определил и дека подносителот има право да се врати во Министерството во рок од 15 дена по престанување на функцијата.

По разрешувањето од наведената функција на 03.10.2022 година, подносителот се обратил писмено до својот работодавач, со тоа што го известил дека повеќе не постојат причините за мирување на неговиот работен однос кај него и побарал да биде вратен на работа. Работодавачот, иако должен да го врати на работа, во периодот што уследил не го сторил тоа. Во меѓувреме, подносителот се обратил писмено до работодавачот согласно член 181 и член 151 од Законот за работните односи и го известил дека со невраќањето на работа ги прекршува неговите права од работен однос, дека поради таквото постапување му причинува штета затоа што (помеѓу останатото) тој и неговите две, тогаш тримесечни бебиња биле оставени без здравствено осигурување, па побарал од работодавачот да постапи по барањето и да го распореди на работно место соодветно на неговата стручна подготовка. Покрај тоа, подносителот бил приморан случајот да го пријави и во одделението за Внатрешна контрола и професионални стандарди при Министерството за внатрешни работи, да поднесе пријава до Државниот инспекторат за труд, како и да поднесе тужба до надлежен суд. Во конкретниот случај и покрај преземените дејствија и поднесени пријави од страна на подносителот, работодавачот сè уште одбива да го исполни законски гарантираното право на подносителот да се врати на работа.

Напротив, се наведува дека работодавачот своето постапување, односно непостапување го образложува во рамки на постапката на инспекциски надзор Државниот инспекторат за труд, со тоа што истакнува дека „Министерот во повеќе наврати на седницата на Владата, како и за новонастанатата состојба со враќањето на Подносителот на работа по престанувањето на основот за мирување на работниот однос, доставувал информации и укажувања да се изнајде начин и соодветно на образованието на Подносителот и на други работници од поранешната УБК во МВР да се понуди вработување во друга институција, за што од Владата на РСМ биле задолжени Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците и Министерството за информатичко општество и администрација, а на седницата одржана на 19.10.2022 година повторно е задолжено Министерството за информатичко општество и администрација“. Дополнително на тоа, работодавачот образложувал и дека „имајќи ги во предвид задолженијата од Владата, законската одредба како и актот со кој Министерството од страна на директорот на Агенцијата за национална безбедност е информирано дека подносителот има негативна проверка, е причина зашто до сега по престанувањето на основот за мирување на работниот однос, подносителот не е вратен во Министерството и распореден на конкретно работно место“. Со тоа, работодавачот невраќањето на работа на подносителот се обидува да го оправда со одредби од Законот за Агенција за национална безбедност и постапката за вработување.

Во таа смисла, подносителот бил апликант, кој како вработен во Министерството за внатрешни работи аплицирал за работа во Агенцијата за национална безбедност. Подносителот бил одбиен, со неосновано образложение дека му бил утврден ризик во друга управна постапка – за издавање на безбедносен сертификат за класифицирани информации. Таквото образложение било законски

сосема неосновано, затоа што безбедносна проверка за вработување во АНБ и безбедносната проверка за издавање безбедносен сертификат за класифицирани информации се две различни управни постапки предвидени со два различни закони, и со различна намена. Откако бил одбиен за вработување во Агенцијата за национална безбедност, подносителот останал вработен во Министерството за внатрешни работи. Токму затоа работодавачот, откако подносителот бил именуван на функцијата ВД Директор на Јавното Претпријатие за јавни паркиралишта Градски Паркинг Скопје, донел решение за мирување на работниот однос, со поука дека по престанокот на функцијата има право да се врати на работа. Следствено, подносителот го бара законското право загарантирано со ЗРО да се врати на работа кај својот работодавач – МВР, на кое било работно место соодветно на неговата стручна подготовка.

Со тоа, подносителот од работодавачот претрпел директна дискриминација при остварувањето на своите права од работен однос, затоа што работодавачот со други вработени постапил поинаку, односно им овозможил да ги остварат своите права од работен однос за разлика од подносителот во конкретниот случај.

Се наведува дека, Министерството веќе во пракса имало идентичен случај на лице вработено во Министерството, односно вработениот Влатко Груевски кој подоцна бил именуван на функција, а по престанокот на вршење на истата бил вратен на вршење работи соодветни на неговата стручна подготовка. Во однос на изговорот кој го користи Министерството за да го оправда непостапувањето, односно наводната неможност да постапи поради тоа што претходно во 2019 година, подносителот аплицирал за работа во АНБ, но бил одбиен заради безбедносен ризик за сертификат за класифицирани информации, според подносителот е законски неиздржан и целосно дискриминаторски, затоа што постојат идентични случаи за споредба. Имено, вработени во МВР-УБК, кои исто така аплицирале за вработување во АНБ и биле одбиени поради утврден ризик, Министерството потоа ги распоредило на други работни места во рамките на самото Министерство. Такви биле случаите со вработените во МВР-УБК Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветановски.

Следствено, причините за „(не)постапувањето“ на работодавачот се темелат на тоа што подносителот бил именуван на функцијата од страна на Градоначалникот на Град Скопје, кој на локалните избори во 2021 година бил јавно поддржан од политичката партија ВМРО-ДПМНЕ. Па, оттука подносителот претрпел директна дискриминација по основ на своето лично својство и општествен статус, дотолку повеќе што во идентични случаи, работодавачот постапувал различно, што како краен ефект предизвикало подносителот да трпи штета.

Министерството за внатрешни работи се изјасни по наводите во претставката со допис бр. 08-312/3 од 23.05.2023 година.

Имено, истакнуваат дека Бојан Христовски е поранешен работник на Управата за безбедност и контраразузнавање која заклучно со 31.08.2019 година била орган во

состав на Министерството за внатрешни работи и сметано од 01.09.2019 година престанала да функционира.

Како посебен орган наместо Управата за безбедност и контраразузнавање формирана е Агенција за национална безбедност. Согласно одредби од Законот за Агенцијата за национална безбедност („Службен Весник на РСМ“ бр.108/19) по спроведена постапка за селекција и избор на работниците од Управата за безбедност и контраразузнавање за засновање на работен однос во Агенцијата за национална безбедност, добиено е Известување со кое Министерството за внатрешни работи е информирано дека работникот Бојан Христовски не ги исполнува условите за преземање согласно член 189 од Законот за АНБ.

Со оглед на наведеното подносителот не е преземен во Агенцијата за национална безбедност ниту пак добил решение за распоредување на конкретно работно место во Министерството.

Според член 189 од Законот за Агенцијата за национална безбедност „работникот за кој е утврдено постоење на безбедносен ризик, не се презема во Агенцијата и истиот не може да биде распореден на работно место во Министерството“. Во ставот 4 од наведениот член е утврдено дека работникот во тој случај се презема од друг државен орган при што се имаат предвид неговата стручна подготовка и работни компетенции...“. Па оттука, Министерството за внатрешни работи до Владата на Република Северна Македонија отпочнало постапка и доставувало повеќе Информации и укажувања за потребата од спроведување на постапка за преземање на работници од поранешната Управа за безбедност и контраразузнавање за кои во постапката за селекција и избор е утврдено постоење на безбедносен ризик, во друг државен орган.

Од страна на Владата до Министерството за внатрешни работи биле доставени повеќе Извадоци од седници на Владата на Република Северна Македонија: Извадок Стр.дов.бр.141/1 од 30.12.2019 година од нацрт-записникот од Седумдесет и шестата затворена седница на Владата на Република Северна Македонија, одржана на 28 декември 2019 година, Извадок Стр.дов.бр.14/1 од 14.04.2021 година од седница на Владата на РСМ одржана на 14.04.2021 година, Извадок бр.40-17/81 од 22.06.2021 година од седница на Владата на РСМ одржана на 22.06.2021 година со задолжување кон Генералниот секретаријат на Владата на РСМ да изнајде начин и соодветно на нивното образование да им понуди прераспоредување во други институции. На седница на Влада на РСМ одржана на 13.07.2021 година, се задолжило Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците за водење на овој процес. Повторно на седница на Влада одржана на 10.05.2022 година, задолжението е дадено на Министерството за информатичко општество и администрација. Во меѓувреме, Министерството постапува согласно зададените заклучоци и законските obligаторни одредби, но наведените органи во Заклучоците, не преземаат конкретни дејствија во врска за преземање на лицата.

Министерството наведува дека по доставеното барање за враќање на работа од страна на Бојан Христовски, Министерот одново доставува укажување до Владата на

PCM, за обврската за постапување согласно одредбите од Законот за Агенција за национална безбедност за преземање на работниците од страна на друг државен орган. По што, со заклучок, повторно се задолжува Министерството за информатичко општество и администрација да изнајде начин за наведените работници меѓу кои е и Бојан Христовски и соодветно на нивното образование да им понуди прераспоредување во друга институција. Во последниот допис на Министерството за информатичко општество и администрација, истото се прогласило за ненадлежно за конкретната работа.

Оттука, во контекст на наведеното Министерството за внатрешни работи истакнува дека континуирано и активно презема мерки во насока на надминување на постојната состојба за работниците кои не се преземени во АНБ меѓу кои е и Бојан Христовски. Истовремено, се потенцира дека „ова Министерство строго почитувајќи ги одредбите од Законот за Агенција за национална безбедност согласно кои именуваниот работник не може да биде распореден на работно место во Министерството, се соочи со дополнителни предизвици за менаџирање и мерки за надминување на истите“. Во таа насока, Министерството повторно се обратило до Агенцијата за национална безбедност со цел изнаоѓање начин за соодветно постапување и остварување на загарантираните права и обврски кои произлегуваат од работен однос за именуваниот работник.

На барање на Комисијата, Министерството за внатрешни работи со допис заведен под бр. 08-315/5 од 21.06.2023 година достави решенија за распоредување на работни места и договори за вработување за работниците Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветковски.

Согласно податоците добиени од Дирекцијата за безбедност на класифицираните податоци со допис со ознака ОУ заведен под бр. 08- 8/1 на 28.07.2023 година, на горенаведените лица во 2019 година во и околу периодот на спроведување на процесот на преземање вработени од МВР - Управа за безбедност и контраразузнавање во Агенцијата за национална безбедност им се одбиени барањата за издавање безбедносен сертификат или им се одземени важечките сертификати.

Според добиените податоци од Агенцијата за национална безбедност на 07.09.2023 година со допис заведен под бр. 08-312/8, во врска со членовите 186 и 189 од Законот за Агенција за национална безбедност, за истите тие лица како вработени во МВР - Управа за безбедност и контраразузнавање во 2019 година е утврдено постоење на безбедносен ризик.

Согласно член 5 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, се забранува секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа.

Дискриминација согласно член 6 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или несторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други.

Согласно член 8 став 1 од истиот Закон, директна дискриминација постои кога со едно лице или со група се постапува, се постапувало или би се постапувало понеповолно во однос на друго лице или група во фактичка или можна споредлива или слична ситуација, врз дискриминаторска основа.

Според член 26 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, подносителот на претставката кој тврди дека во согласност со одредбите на овој закон е сторена дискриминација е должен да ги изнесе сите факти што го прават тврдењето веројатно. Доколку Комисијата утврди дека тврдењето е веројатно, тогаш товарот на докажување преминува на лицето против кое е поднесена претставката.

Според членот 189 од Законот за агенција за национална безбедност, доколку на работникот од УБК-МВР, по спроведена безбедносна проверка се утврди дека постои безбедносен ризик, истиот не може да се распореди на работно место во МВР, односно не се продолжува постапката за селекција и избор за преземање во Агенцијата за национална безбедност.

Имајќи ги во предвид изнесените факти и околности во претставката на подносителот и во изјаснувањето на потенцијалниот дискриминатор, Комисијата утврди дека Министерството за внатрешни работи сторило директна дискриминација врз Бојан Христовски врз основ на лично својство и општествен статус.

Комисијата ја утврди фактичката состојба во смисла на член 26 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, според кој доколку Комисијата утврди дека тврдењето е веројатно, тогаш товарот на докажување преминува на лицето против кое е поднесена претставката, за што во конкретниот случај истакнатите тврдења во претставката на подносителот Комисијата ги сметаше за веројатни.

Имено, Министерството за внатрешни работи со своите постапки довело до тоа лицето Бојан Христовски да е во понеповолна положба во однос на други вработени во Министерството, односно вработените Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветковски во смисла на член 6 и член 8 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, со што ја прекршило забраната предвидена во членот 5 од истиот закон, дискриминирајќи го подносителот врз основ на лично својство и општествен статус.

Министерството за внатрешни работи ги распоредило на работни места лицата Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветковски (решенијата за распоредување бр.22.6-109272/1 од 30.12.2019 година, бр.22.6-109255/1 од 30.12.2019 година и бр.22.6-105839/1 од 23.12.2019 година) кои биле во иста фактичка

ситуација како и подносителот Бојан Христовски, односно со утврдено постоење на безбедносен ризик, во рамки на процесот за преземање на вработени од МВР-Управа за безбедност и контраразузнавање во новата Агенција за национална безбедност во смисла на членовите 186 и 189 од Законот за Агенција за национална безбедност („Службен весник на РСМ“ бр. 108/2019). Видно од дописот бр. 08-312/8 на Агенцијата за национална безбедност од 07.09.2023 година, за горенаведените лица, како и за подносителот било утврдено постоење на безбедносен ризик, но сепак овие лица по непреземањето од МВР-УБК на работни места во Агенцијата, биле распоредени на работни места во Министерството за внатрешни работи, а на подносителот не му бил дефиниран работниот однос.

Ваквиот нееднаков третман, по вторпат се огледал во тоа што кога Бојан Христовски го известил работодавачот за престанок на вршење на функција за која бил назначен, откако работниот однос му бил ставен во мирување, Министерството не го вратило на работа и повторно со наведување на истите причини не го распоредило на работно место, што споредбено со Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветковски не е случај. Всушност, во случаите на Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветковски, Министерството постапувало спротивно на сопственото образложение за невраќањето на работа, односно нераспоредувањето на подносителот на работно место соодветно на неговата стручна подготовка повикувајќи се на членот 189 од Законот за агенција за национална безбедност.

Оттука, Министерството неоправдано постапило различно со вработените Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветковски, во однос на Бојан Христовски, односно во смисла на член 26 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, Министерството не го докажа спротивното, дека таквиот различен третман не е заснован на личното својство и општествениот статус на Бојан Христовски. Следствено, Комисијата најде дека нееднаквиот третман произлегува од личното својство и општествениот статус на подносителот како лице со безбедносен ризик и подоцна како вршител на јавна функција, чие назначување дополнително го продолжило нееднаквото постапување на Министерството за внатрешни работи со несторување.

Согласно горенаведеното Комисијата одлучи како и во диспозитивот на ова мислење.

Врз основа на наведеното, Комисијата во согласност со член 27 став 2 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, ја дава следната

ПРЕПОРАКА

СЕ ПРЕПОРАЧУВА Министерството за внатрешни работи во рок од 30 дена од денот на добивањето на мислењето со оваа препорака, да обезбеди еднаков третман кон вработените Бојан Христовски, Мартин Мутков, Георги Хаџимицев и Кристина Илиевска-Цветковски преку воедначено постапување во однос на распоредувањето на работни места во Министерството за внатрешни работи, имајќи ја во предвид фактичката состојба со нееднаквоста и применливите правни одредби.

СЕ ПРЕПОРАЧУВА Министерството за внатрешни работи во иднина да има еднаков третман кон сите вработени без разлика на нивното лично својство и општествен статус или било кој друг дискриминаторски основ.

НАПОМЕНА: Доколку препораката не е исполнета во предвидениот рок, Комисијата има законска надлежност да поднесе барање за покренување на прекршочна постапка пред надлежниот суд за прекршоци, согласно член 27, став 4 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација
Претседател
Исмаил Камбери

Доставено до:

1. Адвокат Бојан Лалиќ, ул. „1737“ бр. 32/4, Скопје
2. Министерство за внатрешни работи
3. Архива на Комисијата